

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

Academic Leadership of School Administrators Affecting Effectiveness of Internal Quality Assurance
Implementation in Schools Under the Office of Roi Et Educational Service Area 2

ธนาวุฒิ ลาศา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญยาภรณ์ นวลสิงห์²

Thanawut Lasa¹ Asst. Prof. Dr.Thanyaporn Nualsing²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายการวิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครู จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยตัวแปรทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.70

ABSTRACT

The purpose of this study aims to 1) study the academic leadership of school administrators, 2) study the operation of quality assurance, and 3) study the influence of the academic leadership of school administrators on internal quality assurance implementation. The sample groups used in this research were 38 school administrators, and 298 teachers. The tools used for data collection consisted of 3 parts: part 1, general status of respondents; part

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ การประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹Master of Education Program in Educational Administration, Roi Et Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

²Lecturer of Education Program in Educational Administration, Roi Et Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ธนาวุฒิ ลาศา, Classchok@gmail.com

รับเมื่อ 16 สิงหาคม 2565 แก้ไข 25 กันยายน 2565 ตอรับ 29 กันยายน 2565

2, academic leadership of school administrators; and part 3, operations of internal quality assurance implementation. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product's Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression.

The results of the research were as follows:

1. The academic leadership of school administrators under the Office of Roi Et Education Area 2, the overall level was at a high level.
2. The internal quality assurance implementation under the Office of Roi Et Education Area 2, the overall level was at a high level.
3. The academic leadership of school administrators in 4 areas: curriculum development, value-for-money principles, learner development, teacher and personnel development, academic promotional atmosphere affecting internal quality assurance implementation predicted the result as 91.70%

Keywords: Academic Leadership, Internal Quality Assurance, Schools Administrators

บทคัดย่อ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญก้าวหน้าทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษา ในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด และเนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 18 (2) โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2561 ได้มีการปฏิรูปกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติทั้งระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการและนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

(กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในของสถาน, 2561, หน้า 96) ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและได้กำหนดกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สถานศึกษาต้องดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย ได้เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลายปัจจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความสำเร็จไว้ว่า จะต้องมียุทธศาสตร์นำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแลยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือผู้ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 63- 55)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้นำ ผู้นำคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความผูกพันให้เกิดการยอมรับและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำโดยเฉพาะด้านผู้นำทางวิชาการ ต้องมีความชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ เช่น การกำหนดบทบาทของสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของครู และวิธีการดำเนินการ เป็นต้น และบุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้นั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำ (Leader) เป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุก ๆ ด้าน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน เช่น โกศิชฎิ์ เปลรินทร์ (2552, หน้า 60) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการหลักสูตร 3) การพัฒนานักเรียน 4) การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวนบุตร (2555, หน้า 94) ได้เสนอภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การเอาใจใส่อย่างมากของผู้นำผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรและ 5) การพัฒนานักเรียน โดยพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการมีภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิผล

ปัจจัยหนึ่งในการบริหารงานในสถานศึกษาโดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่เป็นงานหลักของโรงเรียนการบริหารงานวิชาการ คือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนการวัดประเมินผลของนักเรียนเป็นผู้ประสานงานควบคุมงานด้านวิชาการ พัฒนาสภาพการทำงานของครูและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตามครู ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร จึงจะทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ (ลำพูน หมายสุข, 2556, หน้า 30) ซึ่งผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่เป็นผู้มีความคิดริเริ่มรู้จักปรับปรุงงาน เป็นผู้ให้การยอมรับ เป็นผู้ให้การช่วยเหลือ เป็นนักพูดที่ชำนาญเป็นผู้ประสานงาน และเป็นผู้เข้าสังคมได้ดี

จากแนวคิดของนักการศึกษาและผลการวิจัย จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการศึกษารายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และประเมิน

คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีงบประมาณ 2563 พบว่า ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยภาพรวมสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม จำนวน 223 แห่ง (ร้อยละ 70.56) ระดับดี จำนวน 69 แห่ง (ร้อยละ 21.83) ระดับกำลังพัฒนา จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 7.61) โดยมีผลประเมินแยกเป็นรายมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มีระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม จำนวน 225 แห่ง (ร้อยละ 71.20) ระดับดี จำนวน 86 แห่ง (ร้อยละ 27.21) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม จำนวน 226 แห่ง (ร้อยละ 71.51) ระดับดี จำนวน 85 แห่ง (ร้อยละ 26.89) มาตรฐานที่ 3 การจัดการประสพการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีระดับดีเลิศและยอดเยี่ยม จำนวน 228 แห่ง (ร้อยละ 72.15) ระดับดี จำนวน 93 แห่ง (ร้อยละ 29.43) จากข้อเสนอแนะและผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา จากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ยังมีสถานศึกษาที่ยังดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่อาจยังไม่เข้มแข็งพอ เพราะมีผล การประเมินติดตามตรวจสอบคุณภาพอยู่ในระดับดีและกำลังพัฒนา หากไม่ได้รับการนิเทศ ติดตาม หรือส่งเสริมต่อไป สถานศึกษาเหล่านี้ อาจมีผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพลดลงก็ได้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารและใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดขึ้นให้ตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษาที่วางไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2564, หน้า 60)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งจะสามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาได้อย่างถูกต้องและบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อเพิ่มการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาโดยรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

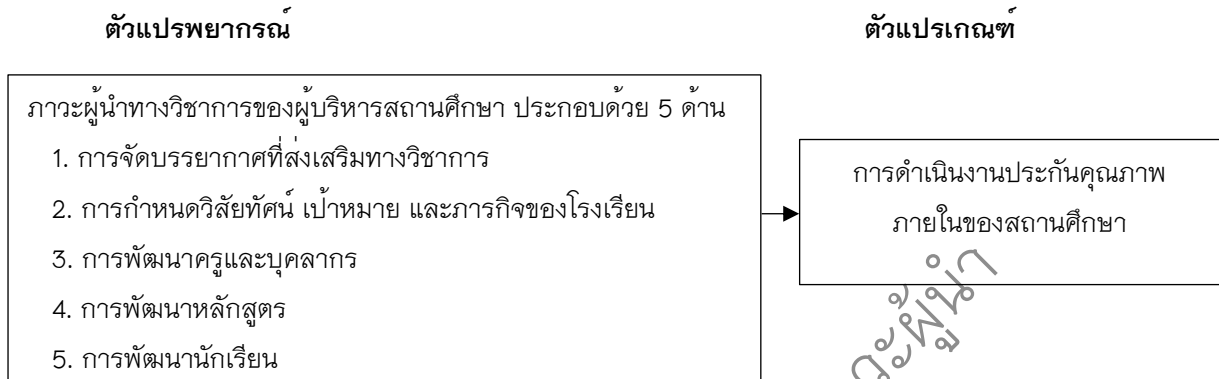
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 2,661 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 300 คน และครู 2,361 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 336 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 42 – 44)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.985 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.989 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้คำถามจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้คำถามจำนวน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืน 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจของโรงเรียน
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำ/จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการและนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตร เป็นตัวพยากรณ์ สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ได้ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .298, .337, .214 และ .126 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .303, .336, .214, และ .128 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งสี่ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ได้ร้อยละ 91.70

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจของโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จะต้องทำการบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตาม

จุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุดโดยเฉพาะงานบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาจึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ผกากรอง ศรีประโหม (2558, หน้า 131 – 139) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559, หน้า 91 – 93) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุก องค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำ/จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการและนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและครูผู้สอน มองว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสำคัญและการปฏิบัติตามจุดประสงค์มากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะเน้นผลให้เกิดแก่ตัวผู้เรียนโดยตรง และเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และการมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่ดี จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในหลาย ๆ ด้าน รวมไปถึงด้านคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलลอบ มีวิชา (2558, หน้า 91 – 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหา และผลสำเร็จการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ บุญยะลิต ยศทิวงสา (2562, หน้า 89 – 91) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากร และการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ร้อยละ 88.50 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาผู้เรียน, การพัฒนาครู และบุคลากรและการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ พยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ร้อยละ 88.50 ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรและการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการตามลำดับ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการนำเสนอผลการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นทุกคนในสถานศึกษาให้มองเห็นและตระหนักถึงปัญหาในการปฏิบัติงาน กระตุ้นให้บุคลากรมองวิธีการ แนวทางใหม่ ๆ สามารถร่วมกันคิดกรอบการทำงานที่นำไปสู่การปฏิบัติและร่วมกันกำหนดแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา เพื่อเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาร่วมกัน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติจริง โดยเน้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามจุดประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดมอบหมายการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำหลักในการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในการดำเนินงานทุกกิจกรรม

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจในการบริหารและจัดการคุณภาพที่มีการแสดงเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการโดยการขับเคลื่อนที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน ด้วยความร่วมมือและความรับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษาตลอดการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

1.6 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 องค์ประกอบที่ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

ของโรงเรียนในด้านวิชาการและเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ และสร้างเกณฑ์มาตรฐานร่วมกันเพื่อที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการศึกษาแบบเชิงลึกในแต่ละองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา

2.2 ควรนำการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และเขตอื่น ๆ ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการบริหาร สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

โกศิษฎ์ เพลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการ*

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ปทุมธานี:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ณัฐธนิชา พรรณงาม. (2554). *ภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธัญญลักษณ์ พานูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ*

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นวลลลอบ มีวิชา. (2558). *สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน*

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*

สกลนคร, 4(15), 209 – 219.

บัญญัติ โพธิ์เสนา. (2548). *ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทิศนะของผู้บริหารโรงเรียน*

และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ .กศ.ม.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญยะลิต ยดทิวงสา. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะทอนหนองหานเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ผกากรอง ศรีประโหม. (2558). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ครอบครัวและโรงเรียนหุ้นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ลำพูน หมายสุข. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2558). *รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด*. ร้อยเอ็ด: ศันทรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- อมลวรรณ ภูผาจง. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.